

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 43/2019

Μεταξύ:

H.S. DATA LTD

Αιτητών

v.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

H.S. DATA LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Γιώργο Χατζηγιώργη, Δικηγόρο για Τάσσος Παπαδόπουλος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ
2. Νίκο Αντωνίου, Διευθυντή Πωλήσεων Αιτήτριας Εταιρείας
3. Φάνη Πάρπα, Διευθυντή Ανάπτυξης Λογισμικού

Αναθέτουσα Αρχή:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ριάνα Πασιουρτίδη, Δικηγόρο για Άντη Τριανταφυλλίδη & Σία ΔΕΠΕ
2. Στέφανη Παπανικολάου, Λειτουργό Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 12 Μαρτίου 2020

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής είναι η απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει τον Διαγωνισμό με αριθμό 02/2019 και αντικείμενο «Ανάπτυξη, εγκατάσταση και τεχνική υποστήριξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος Κεντρικού Μητρώου Εμπιστευμάτων» στην εταιρεία Cosmos Business Systems A.E.B.E. («ο επιτυχών») αντί του ποσού των €166.420 συν Φ.Π.Α.

Η προσφορά της εταιρείας H. S. Data Ltd («οι Αιτητές») δεν επιλέγηκε λόγω ψηλότερης προσφερθείσας τιμής.

Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 07.03.2019 και δημοσιεύθηκε τόσο στο ηλεκτρονικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων, e-procurement, όσο και στην ιστοσελίδα της ΕΚΚ και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε μετά από παράταση η 08.05.2019.

Για το διαγωνισμό υποβλήθηκαν δύο προσφορές. Των Αιτητών και του επιτυχόντα.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης σε Έκθεση της ημερ. 17.9.2019 εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον επιτυχόντα η προσφορά του οποίου κρίθηκε ως η πλέον οικονομικά συμφέρουσα βάσει τιμής.

Η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής σε συνεδρία του ημερομηνίας 07.10.2019.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η προσφορά του επιτυχόντα παραβιάζει ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού και ως εκ τούτου έπρεπε να απορριφθεί.

Θε εξετάσουμε τους λόγους ακυρότητας όχι με τη σειρά που προβλήθηκαν από τους Αιτητές, αλλά όπως εμείς κρίνουμε ως πιο πρακτικό.

Ο πρώτος ουσιώδης όρος, τον οποίο σύμφωνα με τους Αιτητές, παραβιάζει η προσφορά του επιτυχόντα αφορά το Έντυπο 4 των εγγράφων του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα υποστήριξαν ότι ενώ ο όρος 8.3.1.3 του Μέρους Α ζητούσε τη συμπλήρωση του ετήσιου κύκλου εργασιών της εταιρείας με βάση τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τα τρία τελευταία έτη, με τελευταίο έτος αναφοράς το προηγούμενο έτος, δηλαδή το 2018, ο επιτυχών, στο Έντυπο 4 κατέγραψε οικονομικά στοιχεία για τα έτη 2015, 2016 και 2017. Για το έτος 2018 υπέβαλε μόνο εκτίμηση με τη δικαιολογία ότι οι οικονομικές καταστάσεις του 2018 δεν καταρτίστηκαν ακόμα, αφού σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 3 του Ελλαδικού Νόμου 4308/2014 η κατάρτιση τους προνοείται το συντομότερο 6 μήνες από τη λήξη της περιόδου. Σύμφωνα με τους Αιτητές η δικαιολογία που πρόβαλε ο

επιτυχών δεν μπορεί να αποκαταστήσει την ουσιώδη παρατυπία της προσφοράς του.

Αποδοχή τέτοιων δικαιολογιών, συνεχίζουν οι Αιτητές, όχι μόνο δεν βρίσκει έρεισμα στα έγγραφα του διαγωνισμού αλλά και παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών δημιουργώντας διάκριση υπέρ του επιτυχόντα, αφού από τη μια οι Αιτητές παρουσίασαν τις απαιτούμενες πληροφορίες σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού και από την άλλη άλλοι οικονομικοί φορείς οι οποίοι ενδεχόμενα να είχαν το ίδιο πρόβλημα με τον επιτυχόντα δεν υπέβαλαν προσφορά.

Καταληκτικά ανέφεραν ότι ο επιτυχών σχετικά με το πρόβλημα που είχε με το τελευταίο έτος υποβολής οικονομικών καταστάσεων θα μπορούσε να υποβάλει διευκρινιστική ερώτηση κάτι όμως που δεν έπραξε και συνεπώς η προσφορά του έπρεπε να απορριφθεί.

Η Αναθέτουσα Αρχή υπεραμύνθηκε της νομιμότητας της απόφασης της και υποστήριξε ότι με όσα υπέβαλε ο επιτυχών υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με τους όρους 6.1 και 8.3.1.3 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού.

Ο επιτυχών υπέβαλε συμπληρωμένο το Έντυπο 4 καταγράφοντας τον ετήσιο κύκλο εργασιών του για τα έτη 2015, 2016 και 2017 και εκτίμηση του κύκλου εργασιών

για το έτος 2018 με Δήλωση/Βεβαίωση υπογεγραμμένη από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εταιρείας με την οποία εξηγούνται οι λόγοι μη υποβολής των οικονομικών καταστάσεων του 2018. Με τα υποβληθέντα υποστηρίζει υπερκαλύπτεται κατά πολύ η απαίτηση του όρου για μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών για τα τελευταία 3 οικονομικά έτη, €300.000.

Αναφέρθηκε επίσης στο άρθρο 60(3) του Ν.73(I)/2016 και στο Παράρτημα XII του ίδιου νόμου σύμφωνα με το οποίο σε περίπτωση που οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η Αναθέτουσα Αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο κρίνεται κατάλληλο από την Αναθέτουσα Αρχή. Ο επιτυχών υποστήριξε με τη δήλωση που υπέβαλε με την προσφορά του, εξήγησε και τεκμηρίωσε βάσιμο λόγο για τον οποίο δεν μπορούσε να υποβάλει εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2018. Συνεπώς εύλογα τα στοιχεία που δηλώθηκαν έγιναν αποδεκτά.

Εάν κατέληξε, υιοθετούσε τις θέσεις των Αιτητών, τότε θα παραβίαζε τόσο τη νομοθεσία όσο και τις θεμελιώδεις αρχές δημοσίων συμβάσεων αλλά και το ενωσιακό δίκαιο αφού δεν νοείται αποκλεισμός οικονομικού φορέα που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος απλά και μόνο επειδή στη χώρα εγκατάστασης του εφαρμόζονται διαφορετικές αρχές σε σχέση με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων, από αυτές που ισχύουν στο κράτος μέλος που διεξάγεται ο

διαγωνισμός. Παρέπεμψε σχετικά στην οδηγία 2014/24/ΕΕ και στις αποφάσεις C-224/00 Commission v. Italy ECLI: EU:C:2002:185: και Jyske Bank Gibraltar Ltd v. Administration del Estado ECLI:EU:C:2013:270.

Το ερώτημα εδώ που θα πρέπει να απαντηθεί είναι εάν η παράλειψη του επιτυχόντα να υποβάλει με το έντυπο 4 για το 2018 τον κύκλο εργασιών του στη βάση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων δικαιολογούσε αποκλεισμό της προσφοράς του όπως ισχυρίζονται οι Αιτητές.

Ο όρος 6.3 του Μέρους Α, Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια προβλέπει ότι:

«Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- 1. να έχουν μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών, για τα τρία (3) τελευταία οικονομικά έτη, τουλάχιστον ίσο με **Τριακόσιες Χιλιάδες Ευρώ (€300.000)**»*

Για την πιστοποίηση της πιο πάνω απαίτησης σύμφωνα με τον όρο 8.3.1.3 του Μέρους Α απαιτείτο όπως οι προσφέροντες υποβάλουν συμπληρωμένο το έντυπο 4 στο οποίο να καταγράφουν τον ετήσιο κύκλο εργασιών για τα έτη 2016, 2017, 2018. Αποτελεί κοινό έδαφος, προκύπτει άλλωστε και από το διοικητικό φάκελο, ότι ο επιτυχών στο έντυπο 4 για το έτος 2018 δήλωσε εκτίμηση του κύκλου εργασιών του και επεσύναψε δήλωση/βεβαίωση του προέδρου και διευθύνοντα συμβούλου του επιτυχόντα με την οποία εξηγείται γιατί ο κύκλος εργασιών για το 2018 δεν δίδεται

μέσα από τις οικονομικές καταστάσεις. Η βεβαίωση του διευθύνοντα συμβούλου του επιτυχόντα υπογράφεται επίσης και από εγκεκριμένο λογιστή. Στην εν λόγω βεβαίωση μεταξύ άλλων αναφέρονται τα εξής:

«οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο έτος αναφοράς (2018) δεν έχουν καταρτιστεί ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.3 του Ν.4308/2014 που αναλυτικά αναφέρει: «Η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου ολοκληρώνεται στο συντομότερο χρόνο από: α) έξι μήνες από τη λήξη της περιόδου ή β) το χρονικό όριο που επιτρέπει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τίθενται από τη φορολογική ή άλλη νομοθεσία της χώρας».

Το άρθρο 60(3) του Ν. 73/2016 προβλέπει ότι

«60.(1)(α) [...]

(3) Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα XII, Μέρος I:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο κρίνεται κατάλληλο από την αναθέτουσα αρχή.

Επίσης στο Παράρτημα XII του Ν. 73(Ι)/2016 προβλέπεται ότι:

«Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα είναι δυνατόν, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:»

[...]

(β) οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας,

Στην παρούσα περίπτωση δεδομένης της πρόβλεψης του ελλαδικού νόμου (άρθρο 6 παρά 3 Ν 4308/2014) όπου και η έδρα του επιτυχόντα, σύμφωνα με την οποία η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ολοκληρώνεται στο συντομότερο χρόνο από 6 μήνες από τη λήξη της περιόδου) πράγμα που στην παρούσα περίπτωση για το 2018 είναι μετά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, και του γεγονότος ότι ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 7.3.2019 με ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 8.5.2019, κρίνουμε την κατάληξη της Αναθέτουσας Αρχής να αποδεχτεί το έντυπο 4 ως δεόντως συμπληρωμένο καθόλα εύλογη. Και αν ακόμη ήθελε υποστηριχθεί ότι ο επιτυχών εφόσον από τις 7.3.2009 που προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός γνώριζε ότι απαιτούνταν οικονομικές καταστάσεις, και πάλι ο χρόνος μέχρι την υποβολή των προσφορών δεν ήταν μεγάλος ώστε να μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι παρείχετο χρόνος να τις ετοιμάσει και δεν το έπραξε. Ο επιτυχών, με τα στοιχεία τα οποία υπέβαλε πιστοποίησε την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια έτσι ώστε δεν παρείχετο δυνατότητα αποκλεισμού της προσφοράς του γι' αυτό το λόγο.

Δεδομένης της ορθότητας της αποδοχής από την Αναθέτουσα Αρχή της εκτίμησης και της βεβαίωσης του κύκλου εργασιών του επιτυχόντα για το 2018 ο επιτυχών υπερκαλύπτει την απαίτηση του όρου 6.3 του Μέρους Α για μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών για τα έτη 2016, 2017 2018. Ο όρος απαιτούσε €300.000 και ο επιτυχών είχε μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών πολύ μεγαλύτερο. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω και μηδενικός να ήταν ο κύκλος εργασιών του για το 2018 ο επιτυχών με τον ετήσιο

κύκλο εργασιών του, για τα έτη 2016, 2017 υπερβαίνει κατά πολύ τις απαιτήσεις του όρου 6.3. του Μέρους Α.

Ο επόμενος ισχυρισμός των Αιτητών αφορά ένα από τα προϊόντα της προσφοράς του επιτυχόντα το οποίο, σύμφωνα με τους Αιτητές, παραβιάζει την απαίτηση του άρθρου 23 του Παραρτήματος Ι: Γενικοί Όροι Σύμβασης, όπως τα προτεινόμενα προϊόντα να μην παρουσιάζουν κακοτεχνίες ή σφάλματα. Πρόκειται για το «Business Process Management Platform».

Σύμφωνα με τους Αιτητές το εν λόγω προϊόν με έκδοση «Camunda BPMN Workflow Engine Community, version 7.10», ο επιτυχών το πρόσφερε στην κατηγορία «Open Source» και στην έκδοση «community» η οποία είναι διάτρητη σε σφάλματα, χωρίς υποστήριξη ή εγγυήσεις ως προς την ομαλή και ασφαλή λειτουργία από τον κατασκευαστή. Η έκδοση community είναι ανοικτή σε προσθήκες και αλλαγές από άτομα που εθελοντικά και χωρίς αμοιβή συνεργάζονται για την ανάπτυξη, δοκιμή ή τροποποίηση προϊόντων λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Προς υποστήριξη των πιο πάνω παραπέμπουν σε καταγραφή του ιδίου του κατασκευαστή στη σελίδα του για την έκδοση community. “No Warranties The Camunda Community Platform may contain bugs and comes without any guarantees. There is also a fully maintained, commercially licensed enterprise platform available». Το προσφερθέν προϊόν ο κατασκευαστής το προσφέρει σε δύο εκδόσεις, την «enterprise» και την «community», η πρώτη είναι η επίσημη για την

οποία προσφέρει υποστήριξη έναντι ανταλλάγματος ενώ για τη δεύτερη δεν προσφέρει. Η παραδοχή του ιδίου του κατασκευαστή αναφέρουν επιτρέπει την εξαγωγή από την Αναθεωρητική Αρχή βέβαιων συμπερασμάτων για την ακαταλληλότητα του συγκεκριμένου προϊόντος χωρίς να παρίσταται ανάγκη αξιολόγησης και κρίσης τεχνικών θεμάτων. Την Επιτροπή Αξιολόγησης, πρόσθεσαν, δεν την απασχόλησε καθόλου η έκδοση «community edition». Ασχολήθηκε και ζήτησε διευκρινιστικές πληροφορίες σε σχέση μόνο με το Camunda Open Source. Από αυτό ισχυρίζονται είναι φανερό η πλάνη περί τα πράγματα και η παντελής έλλειψη δέουσας έρευνας από πλευράς Αναθέτουσας Αρχής.

Χωρίς να είναι η θέση τους ότι τα προϊόντα τύπου «Open Source» δεν μπορούν να είναι συμβατά με τις απαιτήσεις του Διαγωνισμού, υποστηρίζουν ότι το συγκεκριμένο προϊόν παρέχεται σε «community edition» με τους κωδικούς που παρουσιάζει η συγκεκριμένη έκδοση, γεγονός που διέλαθε της προσοχής της Αναθέτουσας Αρχής.

Επιπλέον, οι Αιτητές υποστηρίζουν ότι από το ίδιο το αντικείμενο του Διαγωνισμού που είναι η εγκατάσταση συστήματος με σκοπό την επεξεργασία και τη φύλαξη πολύ ευαίσθητων πληροφοριών για τα καταπιστεύματα, προκύπτει ο ουσιώδης χαρακτήρας της απαίτησης για παροχή συστήματος και χρησιμοποίησης προϊόντων που δεν θα είναι επιρρεπή ή διάτρητα σε σφάλματα, ή θα παρουσιάζουν κενά

ασφαλείας ή αδυναμίες. Κατά τους Αιτητές υπάρχει και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών σε βάρος των Αιτητών, οι οποίοι επέλεξαν να προτείνουν προϊόν το οποίο δεν έχει τα προβλήματα που έχει αυτό του επιτυχόντα με αποτέλεσμα να επωμίζονται αυξημένο κόστος.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται επίσης ότι το προϊόν «Business Process Management Platform» με έκδοση «Camunda BPMN Workflow Engine Community, version 7.10» που προτάθηκε δεν υποστηρίζεται με την προτεινόμενη βάση δεδομένων, «Postgre SQL Release 11.2». Το γεγονός αναφέρουν προκύπτει από την ιστοσελίδα του ίδιου του κατασκευαστή του προϊόντος, την οποία και παρουσίασαν, γεγονός το οποίο επιτρέπει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων χωρίς την ανάγκη αξιολόγησης και κρίσης τεχνικών θεμάτων.

Είναι πρόδηλο καταλήγουν από τα πιο πάνω ότι η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να ερευνήσει σε σχέση με την αλήθεια και την ορθότητα των εν λόγω στοιχείων, αλλά και σε σχέση με την διαπίστωση της καταλληλότητας των προτεινόμενων προϊόντων. Η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρουν είχε καθήκον ενόψει και του γεγονότος ότι η προσφορά του επιτυχόντα ήταν «εξωπραγματικά χαμηλή» ως εκ της παραδοχής του για την μηδενική αξία των προτεινόμενων λογισμικών, να προβληματιστεί και να διεξάγει περαιτέρω έρευνα για τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τις ικανότητες των συγκεκριμένων προϊόντων, κάτι όμως που παρέλειψε να πράξει. Ως εκ τούτου, ισχυρίζονται, η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η

προσφορά του Επιτυχόντα πληροί τους όρους του Διαγωνισμού είναι προϊόν πλάνης και παντελούς έλλειψης δέουσας έρευνας.

Η Αναθέτουσα Αρχή σε σχέση με τα πιο πάνω και ανεξάρτητα από τη θέση της ότι το αντικείμενο του Διαγωνισμού είναι ένα εξειδικευμένο τεχνικό έργο και η κρίση της διοίκησης σε τεχνικά θέματα είναι γενικά ανέλεγκτη, ανέφερε ότι, το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν αφορά στην προμήθεια έτοιμου προϊόντος. Οι προσφέροντες κλήθηκαν να διαμορφώσουν οι ίδιοι την τεχνική τους πρόταση με την οποία θα αναπτύξουν το ζητούμενο σύστημα το οποίο και θα αποτελείται από άλλα επί μέρους υποσυστήματα.

Οι Αιτητές υποστήριξε στερούνται εννόμου συμφέροντος να προωθούν τον ισχυρισμό σε σχέση με το προϊόν “Business Process Management Platform” με “Community” (έκδοση Camunda BPMN Work flow engine Community), Version 7.10 κατηγορίας open source γιατί και οι ίδιοι πρόσφεραν ίδιας κατηγορίας προϊόν open source, community edition.

Παραπέμποντας στο διευκρινιστικό ερώτημα αρ. 6 που απέστειλε στους Αιτητές και στην απάντηση τους σ’ αυτό, υποστήριξε ότι το λογισμικό Apache Server, το οποίο πρόσφεραν οι Αιτητές ώστε το προσφερόμενο λογισμικό Process Maker να είναι λειτουργικό, είναι επίσης ελεύθερο λογισμικό, ανοιχτού κώδικα (open source), για το οποίο επίσης δεν παρέχεται εγγύηση από τον οργανισμό που το διαθέτει, ότι δεν περιέχει σφάλματα ή λάθη. Συνεπώς σημείωσε, προσφοροδότης που δεν

επιλέγηκε δεν νομιμοποιείται να εισηγείται ως λόγο ακύρωσης τη μη συμμόρφωση του επιτυχόντα με όρο τον οποίο ούτε ο ίδιος δεν ικανοποιεί και παρέπεμψε σχετικά στη *Δημοκρατία ν. Χριστάκης Αγαθαγγέλου Ατδ (2006) 3 Α.Α.Δ 17*.

Τα πιο πάνω υποστήριξε ισχύουν και για τους ισχυρισμούς των Αιτητών σε σχέση με τις αναφορές τους ότι το λογισμικό που προτείνει ο επιτυχών μπορεί να περιέχει bugs και γι' αυτό το λόγο είναι διάτρητο σε σφάλματα. Παραβλέπουν σημείωσε οι Αιτητές, ότι bugs μπορεί να περιέχουν όλα τα λογισμικά είτε αποτελούν λογισμικά ανοιχτού κώδικα είτε όχι. Άλλωστε γι' αυτό το λόγο είναι που τα λογισμικά υποβάλλονται σε συνεχείς και συχνές αναβαθμίσεις. Αναφορές για bugs υπάρχουν και σε σχέση με τα λογισμικά που οι Αιτητές προτείνουν στην προσφορά τους και προς υποστήριξη της θέσης της παρέπεμψε σε έγγραφο της προσφοράς των Αιτητών με τον τίτλο «Issues Process Maker/processmaker G1+Hub».

Πέραν των πιο πάνω υποστήριξε ότι καθόλα ορθά και σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού αποδέχθηκε τόσο την προσφορά του επιτυχόντα όσο και την προσφορά των Αιτητών αφού η χρήση των συγκεκριμένων λογισμικών ουδόλως παραβιάζει οποιοδήποτε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού.

Σ' ότι αφορά το άρθρο 23 του Παραρτήματος Ι, Γενικοί Όροι Σύμβασης στο οποίο οι Αιτητές στηρίζουν τη θέση τους, αυτό δεν έχει σχέση με την εγκυρότητα της προσφοράς του επιτυχόντα. Αφορά όρο της ΣΥΜΒΑΣΗΣ που θα υπογραφεί

μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του προσώπου που θα εκτελέσει το έργο. Όπως προκύπτει και από τον τίτλο του περιέχει συμβατικούς όρους και όχι τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες θα πρέπει να πληρούν οι προσφορές και σημείωσε ότι η παράγραφος 23 των γενικών όρων της σύμβασης απαιτεί εγγύηση από τον ίδιο τον ανάδοχο και όχι από τον κατασκευαστή οποιουδήποτε επί μέρους προϊόντος θα χρησιμοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του συστήματος. Στην παρούσα περίπτωση, εγγύηση για το προσφερόμενο λογισμικό Camunda παρέχει ο ίδιος ο επιτυχών όπως ακριβώς απαιτείται.

Η Αναθέτουσα Αρχή δεν θα μπορούσε να αποκλείσει προσφορά επειδή αυτή δεν παρείχε πέραν της απαιτούμενης εγγύησης από τον ανάδοχο και εγγύηση από τον κατασκευαστή των προϊόντων που θα χρησιμοποιηθούν κατά την ανάπτυξη του συστήματος, από τη στιγμή που κάτι τέτοιο δεν απαιτείται από τα έγγραφα του διαγωνισμού.

Με αναφορά στο Παράρτημα II – Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, Ενότητα 1.2.3.5 υποστήριξε ότι μέσω των όρων που τίθενται και τους οποίους καλούνται όλοι οι υποψήφιοι Ανάδοχοι να αποδεχθούν στο σύνολο τους διασφαλίζεται πλήρως, ότι το τελικό προϊόν το οποίο θα προμηθευτεί από τον επιτυχόντα θα είναι χωρίς σφάλματα, και ότι ακόμη και εάν αυτό περιέχει σφάλματα αυτά θα διορθωθούν χωρίς επιπρόσθετο κόστος κατά την περίοδο εγγύησης, ανεξάρτητα εάν

οι κατασκευαστές των έτοιμων προϊόντων που περιλαμβάνονται στην προσφορά παρέχουν τέτοιες εγγυήσεις.

Σ' ότι αφορά τον ισχυρισμό περί παραβίασης της αρχής της ισότητας των προσφοροδοτών επειδή η προσφορά του επιτυχόντα περιλαμβάνει προϊόν που δεν ενέχει κόστος, είναι θέση της ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού δεν επέβαλλαν την χρήση προϊόντος το οποίο αποκτάται έναντι κόστους αλλά ούτε και απέκλειαν την χρήση λογισμικού ανοικτού κώδικα ούτε επέβαλλαν την χρήση συγκεκριμένου λογισμικού.

Αβάσιμο θεωρεί και τον ισχυρισμό ότι η προσφορά του επιτυχόντα παρουσιάζει ατέλειες και σφάλματα επειδή ένα από τα προτεινόμενα προϊόντα δεν υποστηρίζεται από την προτεινόμενη βάση δεδομένων. Ο ισχυρισμός παραβλέπει πλήρως τη φύση του αντικειμένου του διαγωνισμού και το γεγονός ότι οι οικονομικοί φορείς κλήθηκαν να αναπτύξουν το ζητούμενο σύστημα επιλέγοντας εργαλεία και μεθόδους για να επιτύχουν το ζητούμενο αποτέλεσμα και τονίζει ότι τα λογισμικά ανοικτού κώδικα (open source), τα οποία και οι Αιτητές αποδέχονται ότι είναι συμβατά με τους όρους του διαγωνισμού και μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο συγκεκριμένο έργο, είναι λογισμικά τα οποία μπορούν να δοκιμαστούν να τροποποιηθούν και να προσαρμοστούν από τον καθένα.

Περαιτέρω, είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι οι ισχυρισμοί των Αιτητών, ότι η τεχνική προσφορά του επιτυχόντα παραβιάζει ουσιώδη όρο των εγγράφων του διαγωνισμού είναι γενικοί, αφού δεν προσδιορίζουν ποιος όρος ή ποια συγκεκριμένη ουσιώδη τεχνική προδιαγραφή η προσφορά του επιτυχόντα δεν ικανοποιεί. Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω υποστηρίζει ότι στις τεχνικές προδιαγραφές του λογισμικού Business Process Management Platform δεν υπάρχει απαίτηση για συμβατότητα με το ζητούμενο λογισμικό Βάσης Δεδομένων και επομένως η θέση των Αιτητών περί μη συμμόρφωσης της προσφοράς του επιτυχόντα με ουσιώδη όρο είναι προδήλως αβάσιμη.

Στη *Podium Engineering Ltd v. Δημοκρατίας* Αρ. Έφεσης 81/206, ημερ. 5.11.2008 αποφασίστηκε ότι η εξουσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, είναι να ελέγχει μόνο τη νομιμότητα της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής και δεν επεμβαίνει στα ευρήματα επί των γεγονότων ιδιαίτερα σε κρίση επί τεχνικών θεμάτων.

Στην *First Elements Euroconsultants Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών*, Αναθ. Έφεση 34/12, ημερ. 15.12.2017 σε σχέση με την έκταση του ελέγχου από το Δικαστήριο αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Η ουσιαστική κρίση της διοίκησης σε τεχνικά θέματα και θέματα που απαιτούν ειδικές γνώσεις, γίνεται καταρχήν αποδεκτή, εκτός αν αποδειχθεί πλάνη περί τα πράγματα ή υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της

διοίκησης ή έλλειψη αιτιολογίας, Πορίσματα του Συμβουλίου Επικρατείας, 1929-1959, σ. 227:

«Το Συμβούλιον της Επικρατείας, ελέγχον τη νομιμότητα πράξεως προσβαλλομένης δι' αιτήσεως ακυρώσεως, απέχει του ελέγχου της ουσιαστικής κρίσεως της Διοικήσεως. Μέγας είναι ο αριθμός των επί του θέματος τούτου σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου, δι' ων χαρακτηρίζεται ως ανέλεγκτος η υπό της διοικήσεως εκτίμησις των πραγματικών περιστατικών ή του αποδεικτικού υλικού ή της κρίσεως περί συνδρομής λόγω σκοπιμότητος ή της κρίσεως επί ζητημάτων τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων. Ταύτα όμως, εφ' όσον δεν συντρέχη πλάνη περί τα πράγματα, κακή χρήσις διακριτικής εξουσίας ή δεν προκύπτει έλλειψις αιτιολογίας. Το Σ.Ε. ελέγχει, ούχ ήττον, εάν τα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά υπήχθησαν ορθώς εις τον νομικόν κανόνα. .»

Την αυτή πορεία ακολουθούν και οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου κ.α. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1175, Θεοδουλίδης κ.α. ν. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (1998) 3 Α.Α.Δ. 742, Peratica Trading Co Ltd ν. Δημοκρατίας (2002) 3 Α.Α.Δ. 445 όπως υιοθετούνται στην Lella Kentonis Investment Co Ltd ν. Δημοκρατίας κ.α., Α.Ε. Αρ. 138/10 και 180/10, 21.12.2016. Το Δικαστήριο περιορίζεται στην εξακρίβωση της συνδρομής των εν λόγω στοιχείων και μόνο όταν δεν ικανοποιείται, παρεμβαίνει να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

[...]

Η εξουσία του Δικαστηρίου περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας της δικαστικής πράξης, ως εύλογα επιτρεπτής υπό τις περιστάσεις και δεν επεκτείνεται στην ουσιαστική κρίση του διοικητικού οργάνου, έστω και αν το ίδιο θα μπορούσε εύλογα να καταλήξει σε διαφορετικά συμπεράσματα (Georghiadis ν. Republic (1982) 3 C.L.R. 659, Α. Μιχαήλ κ.α. ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 3083, Νικολάου ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 34, Βασιλείου ν. Δημοκρατίας (1999) 3 Α.Α.Δ. 517, Γεωργίου ν. Δημοκρατίας (2001) 3 Α.Α.Δ. 696, C-440/13, Croce Amica One Italia Srl κατά Azienda Regionale Emergenza Urgenza (AREU), 11.12.2014, σκέψη 46 και Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ν. Π. Κ. Ιωάννου κ.α., Α.Ε. Αρ. 81/11, 22.12.2016).

Ανάλογα ισχύουν και για την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.

Έχουμε παραθέσει τις θέσεις των δύο πλευρών σε κάποια έκταση θα λέγαμε ακριβώς για να καταδείξουμε ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν είναι ένα αντικείμενο το οποίο με προσεκτική μελέτη μπορεί κάποιος να κατανοήσει και να κρίνει. Πρόκειται για αντικείμενο για το οποίο απαιτούνται ειδικές γνώσεις τις οποίες εμείς δεν διαθέτουμε. Κατά τεκμήριο αυτές τις διαθέτει η Αναθέτουσα Αρχή. Άλλωστε δεν έχει υποστηριχθεί από τους Αιτητές οτιδήποτε σε σχέση με την κατοχή από την Επιτροπή Αξιολόγησης των αναγκαίων ειδικών γνώσεων για το αντικείμενο του διαγωνισμού το οποίο όπως και έμμεσα κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης δέχθηκαν ότι είναι τεχνικό. Όπως ανέφεραν οι πιο πάνω ισχυρισμοί άπτονται τεχνικών θεμάτων για τα οποία η κρίση της διοίκησης είναι ανέλεγκτη. Μας κάλεσαν όμως να σταθούμε στις αναφορές του ιδίου του κατασκευαστή, ότι δεν παρέχει εγγύηση ότι το προσφερόμενο από τον επιτυχόντα προϊόν δεν περιέχει σφάλματα και ότι δεν υπάρχει εγγύηση. Επίσης ότι η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να ερευνήσει και να ασχοληθεί με την έκδοση community.

Λαμβανομένου υπόψη του είδους του αντικειμένου του διαγωνισμού το οποίο απαιτεί ειδικές γνώσεις που δεν διαθέτουμε κρίνουμε ότι θα ήταν παρακινδυνευμένο να προβούμε σε έλεγχο στη βάση και μόνο μιας δήλωσης του κατασκευαστή όταν μάλιστα και οι ίδιοι οι Αιτητές αναγνωρίζουν ότι πρόκειται για τεχνικά θέματα και ότι προϊόντα τύπου open source είναι συμβατά με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Ως προς τον ισχυρισμό ότι η απόφαση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα ούτε αυτός ευσταθεί. Μια έρευνα θεωρείται πλήρης όταν συλλέγονται και εκτιμούνται τα ουσιώδη στοιχεία ώστε το αποφασίζον όργανο να οδηγείται σε ασφαλή συμπεράσματα (*ΕΕΥ ν. Ζάμπογλου (1997) 3 ΑΑΔ σελ. 276, Ευαγόρας Νικολαΐδης και άλλοι ν. Δρ. Μιχαλάκη Μηνά και άλλων (1994) 3 ΑΑΔ 321*).

Ο ισχυρισμός περί μη δέουσας έρευνας συνδέθηκε με τις αναφορές του κατασκευαστή ότι το προϊόν Camunda BPMN Workflow Engine Community, version 7.10 μπορεί να περιέχει σφάλματα και ότι δεν υπάρχει εγγύηση, ζητήματα όμως που δεν μπορούν να αξιολογηθούν κατ' απομόνωση από το γεγονός ότι ο διαγωνισμός αφορά ένα εξειδικευμένο τεχνικό αντικείμενο για το οποίο δεν έχουμε ούτε την εξουσία αλλά ούτε και τις γνώσεις να ελέγξουμε. Η Επιτροπή Αξιολόγησης καθώς προκύπτει από την Έκθεση της προτού καταλήξει, και στα πλαίσια δέουσας έρευνας ζήτησε τόσο από τον επιτυχόντα όσο και από τους Αιτητές ορισμένες διευκρινίσεις. Από τους Αιτητές ζήτησε διευκρινίσεις σε σχέση με τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος που θα αναπτυχθεί, την πληρότητα των προσόντων του Ειδικού Ασφάλειας Πληροφοριών και των υπολοίπων μελών της Ομάδας Έργου, ενώ από τον επιτυχόντα εκτός από διευκρινίσεις σε σχέση με τεχνικά ζητήματα ζήτησε και διευκρινίσεις σε σχέση με την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του. Αφού αξιολόγησε τις διευκρινίσεις που δόθηκαν έκρινε και τις δύο

προσφορές αποδεκτές για λόγους που εξηγεί και οι οποίοι αφορούν σε τεχνικά ζητήματα τα οποία είναι ανέλεγκτα.

Με την απόρριψη των πιο πάνω ισχυρισμών και ο ισχυρισμός για άνιση μεταχείριση οδηγείται σε απόρριψη. Δεν τίθεται ζήτημα άνισης μεταχείρισης με αναφορά σε ζητήματα τα οποία ως τεχνικά δεν ελέγχονται.

Με άλλο λόγο ακυρότητας οι Αιτητές ισχυρίζονται παραβίαση του όρου 6.4.3 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού σχετικά με την προτεινόμενη Ομάδα Έργου. Με βάση τον πιο πάνω όρο ο επιτυχών όφειλε να συμπεριλάβει στην προτεινόμενη Ομάδα Έργου για την υλοποίηση του Αντικείμενου της Σύμβασης, βασικούς εμπειρογνώμονες, τα προσόντα των οποίων αναφέρονται ως ελάχιστα απαιτούμενα στην Ενότητα 4 του Παραρτήματος II ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ των Εγγράφων Διαγωνισμού. Για τις δύο θέσεις Αναλυτή/Σχεδιαστή Πληροφοριακών Συστημάτων ο επιτυχών πρότεινε τους Α.Π. και Γ.Μ. οι οποίοι κατά τους Αιτητές δεν έχουν εμπειρία και τεχνικές γνώσεις στην ανάλυση, σχεδιασμό και ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων. Επίσης για τη θέση του Αρχιτέκτονα Περιβάλλοντος Λειτουργίας συστήματος ο προταθείς Θ.Μ., δεν έχει εμπειρία με το Αντικείμενο του Διαγωνισμού όπως και ο προταθείς για τη θέση προγραμματιστή web εφαρμογών Γ.Κ..

Ειδικότερα, υποστηρίζουν ότι ο Α.Π. στο Έντυπο 5 δηλώνεται ως Μηχανικός Δικτύων ενώ στο Έντυπο 10 ως Αναλυτής/Σχεδιαστής Πληροφοριακών Συστημάτων. Το αντικείμενο Δικτύων, πρόσθεσαν, δεν έχει σχέση με το αντικείμενο πληροφοριακών συστημάτων και ιδιαίτερα Λογισμικού, αντικείμενο του διαγωνισμού. Επιπρόσθετα, στο προφίλ που διατηρεί ο Α.Π. στο LinkedIn αναγράφεται ως Network Security Engineer. Υποστηρίζουν επίσης ότι οι προηγούμενες θέσεις που κατείχε ήταν Μηχανικός Διαδικτύων, Μηχανικός Firewalls και Τεχνικός Δικτύων, θέσεις άσχετες, με τη θέση που προτείνεται. Η συμπερίληψη του κατέληξαν στην ομάδα έργου σκοπό έχει να παραπλανήσει την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Σε ότι αφορά τον Γ.Μ., αυτός στο Έντυπο 5 δηλώνεται ως Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ενώ στο Έντυπο 10 ως Αναλυτής/Σχεδιαστής Πληροφοριακών Συστημάτων με τα αντικείμενα να μην έχουν σχέση μεταξύ τους. Στο προφίλ επίσης που διατηρεί στο LinkedIn δηλώνεται ως Business Developer ενώ οι προηγούμενες θέσεις που κατείχε ήταν Διευθυντής του Τμήματος Τηλεπικοινωνιών, Μηχανικός Δικτύων και Ασφάλειας, ρόλοι άσχετοι με αυτόν που προτείνεται.

Για τη θέση του Αρχιτέκτονα Περιβάλλοντος Λειτουργίας Συστήματος, ο Θ.Μ. ενώ δηλώνεται ως εξωτερικός συνεργάτης στο LinkedIn αναγράφεται ως Business Unit Director – Public Sector στον επιτυχόντα. Επιπρόσθετα η προηγούμενη του

εμπειρία περιορίζεται σε θέσεις Account Manager, Business Unit Director, Sales Manager, Business Development Manager και Business Unit Manager που είναι συναφείς με τον τομέα των πωλήσεων και όχι με το αντικείμενο της Αρχιτεκτονικής συστήματος ενώ ο τίτλος Business Unit Director είναι ρόλος διεύθυνσης και όχι τεχνικός.

Σ' ότι αφορά τον Γ.Κ., ο οποίος δηλώθηκε ως εξωτερικός συνεργάτης για τη θέση του Προγραμματιστή Web εφαρμογών, στο LinkedIn του δηλώνει System and Software Engineer στον επιτυχόντα και ως σημερινή του θέση αυτή του Διευθυντή Πωλήσεων. Περαιτέρω, στο ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 24.5.2019 το οποίο απέστειλε ο επιτυχών στην Αναθέτουσα Αρχή, ο Γ.Κ. υπογράφει ως Public Sector Manager. Τέλος προσθέτουν ότι από εκτυπωμένα αντίγραφα του λογαριασμού του στο LinkedIn ημερ. 28.11.2019 και 5.12.2019 αυτός σε διάστημα μιας εβδομάδας και αντιλαμβανόμενος ότι ο λογαριασμός του έτυχε ελέγχου από πρόσωπα που εργοδοτούνται στους Αιτητές άλλαξε την εικόνα που παρουσίαζε η προηγούμενη εργοδότηση του και το ιστορικό της εργοδότησης του.

Υποστηρίζουν ότι τα στοιχεία που υποβλήθηκαν για τα πιο πάνω πρόσωπα σε συνδυασμό με τα αναγραφόμενα στους λογαριασμούς τους στο LinkedIn παρουσιάζουν αναντιστοιχίες, αντιφάσεις και δημιουργούν αμφιβολίες κατά πόσο τα δηλωθέντα γι' αυτούς με την προσφορά του επιτυχόντα ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Η Αναθέτουσα Αρχή και τους πιο πάνω ισχυρισμούς των Αιτητών τούς απορρίπτει ως αβάσιμους . Οι ισχυρισμοί τους, υποστηρίζει, σε σχέση με το προσωπικό της ομάδας έργου στηρίζονται αποκλειστικά σε αναφορές που υπάρχουν στους προσωπικούς λογαριασμούς των συγκεκριμένων μελών της ομάδας έργου στην σελίδα κοινωνικής δικτύωση LinkedIn.

Σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή η παράγραφος 4.2. του Παραρτήματος II, Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, σε σχέση με τα μέλη της ομάδας έργου, απαιτεί, εκτός από τα ακαδημαϊκά προσόντα, συγκεκριμένη εμπειρία κατά τα τελευταία 5 χρόνια με ίδιο ρόλο με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο παρόν έργο. Ζητούμενο δε δεν είναι ο τίτλος της θέσης που κάθε πρόσωπο κατέχει στην εταιρεία του αλλά η ουσιαστική εμπειρία των προσώπων αυτών και η κατοχή των ίδιων ρόλων σε άλλα έργα. Με την προσφορά του ο επιτυχών υπέβαλε σχετικές βεβαιώσεις με τις οποίες τεκμηριώνεται η κατοχή όσων απαιτούνται, με αναφορά σε συγκεκριμένα έργα παραθέτοντας σαφή στοιχεία, όπως τίτλος των έργων, ημερομηνίες εκπόνησης και αξία τους, συμμετοχή των συγκεκριμένων προσώπων στα εν λόγω έργα και τους ρόλους που ανέλαβαν σε αυτά οι οποίοι ρόλοι είναι οι ίδιοι με αυτούς που προτείνεται να αναλάβουν στο συγκεκριμένο έργο. Ταυτόχρονα υποβλήθηκαν σχετικές βεβαιώσεις από Αναθέτουσες Αρχές που βεβαιώνουν την επιτυχή υλοποίηση των έργων. Συνεπώς, πρόσθεσε από τα έγγραφα που είχε ενώπιον της ορθά έκρινε ότι η προσφορά του επιτυχόντα ικανοποιούσε πλήρως τις

απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού σε σχέση με τα μέλη της ομάδας έργου και τόνισε ότι η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται με βάση τα στοιχεία και αποδεικτικά που ζητούνται με τα έγγραφα του διαγωνισμού και όχι με τις όποιες αναφορές το πρόσωπο δηλώνει ή παραθέτει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε τρίτα πρόσωπα.

Περαιτέρω σε σχέση με τις αναφορές των Αιτητών περί δήθεν αμφιβολιών ως προς τη σχέση εργοδότησης συγκεκριμένων προσώπων, η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμπει στις δηλώσεις που υποβλήθηκαν από τον επιτυχόντα σε σχέση με τα πρόσωπα που δηλώθηκαν ως εξωτερικοί συνεργάτες, σύμφωνα με την παράγραφο 8.3.1(5) του Μέρους Α.

Για την Ομάδα Έργου και για τους βασικούς εμπειρογνώμονες στους οποίους αναφέρονται οι Αιτητές, σχετικοί είναι οι πιο κάτω όροι:

Όρος 6.4 Τεχνικές και Επαγγελματικές ικανότητες του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς

«6.4 Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες

[...]

- 3. να έχει συμπεριλάβει στην προτεινόμενη Ομάδα Έργου για την υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης, βασικούς εμπειρογνώμονες, τα προσόντα των οποίων αναφέρονται ως ελάχιστα απαιτούμενα όπως αυτά περιγράφονται στην Ενότητα 4 του Παραρτήματος II ΟΡΟΙ*

ΕΝΤΟΛΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ των Εγγράφων Διαγωνισμού.

Όρος 4 Απαιτήσεις σε Προσωπικό του Παραρτήματος II: Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές

«4. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η Ομάδα Έργου πρέπει να είναι στελεχωμένη με επαρκή αριθμό ατόμων που διαθέτουν τα προσόντα, τις γνώσεις και την εμπειρία να αναλάβουν και να ολοκληρώσουν με επιτυχία, μέσα στα καθορισμένα χρονικά και οικονομικά πλαίσια, το έργο που προδιαγράφεται στα έγγραφα διαγωνισμού. Τα απαιτούμενα προσόντα των μελών της Ομάδας Έργου για την παρούσα Σύμβαση περιγράφονται στις ακόλουθες ενότητες:

[...]

4.2 Μέλη Ομάδας Έργου

Ο ελάχιστος αριθμός και τα απαιτούμενα προσόντα των μελών της Ομάδας Έργου, ανά ρόλο, για την παρούσα Σύμβαση είναι τα ακόλουθα:

<i>Ρόλος</i>	<i>Ελάχιστος Αριθμός</i>	<i>Αντικείμενο Εργασιών</i>	<i>Προσόντα & Δεξιότητες</i>	<i>Επαγγελματική Εμπειρία</i>
<i>Αναλυτής / Σχεδιαστής Πληροφοριακών Συστημάτων (Systems Analyst / Designer)</i>	<i>2</i>	<i>Θα ετοιμάσει την ανάλυση και σχεδιασμό του συστήματος βάσει των απαιτήσεων των χρηστών, και θα διενεργήσει τις δοκιμές & ελέγχους.</i>	<i>Να κατέχει δίπλωμα πανεπιστημιακού επιπέδου στην πληροφορική ή μεταπτυχιακό ό δίπλωμα ειδίκευσης στην Πληροφορική ή</i>	<i>Να έχει αναλάβει κατά τα πέντε (5) τελευταία χρόνια τον ίδιο ρόλο με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο παρόν έργο σε δύο (2) έργα ανάπτυξης διαδικτυακού (web based) πληροφοριακού συστήματος, τριεπίπεδης (3 tier) αρχιτεκτονικής, το καθένα αξίας τουλάχιστον 200.000 ευρώ. Σε ένα από τα ανωτέρω έργα, το πληροφοριακό σύστημα</i>

				<p>που αναπτύχθηκε θα πρέπει να περιλαμβάνει υποσύστημα διαχείρισης μητρώου (register management), υποσύστημα διαχείρισης εγγράφων (document management), υποσύστημα αυτοματοποίησης επιχειρησιακών διαδικασιών (business process management) και υποσύστημα αναφορών (data analysis & reporting).</p>
--	--	--	--	--

<p>Αρχιτέκτονας Περιβάλλοντος Λειτουργίας Συστήματος (System Infrastructure / Architecture)</p>	1	<p>Θα μελετήσει και θα σχεδιάσει (επικαιροποιήσει) την αρχιτεκτονική του περιβάλλοντος λειτουργίας του Συστήματος</p> <p>Θα εκτελέσει τις απαραίτητες εργασίες για την εγκατάσταση, παραμετροποίηση, διασύνδεση και έλεγχο του προσφερόμενου λογισμικού συστήματος / υποδομής.</p> <p>Θα παρέχει υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης αναφορικά με το προσφερόμενο λογισμικό συστήματος / υποδομής</p>	<p>Να κατέχει δίπλωμα πανεπιστημιακού επιπέδου στην πληροφορική ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στην Πληροφορική</p>	<p>Να έχει αναλάβει κατά τα πέντε (5) τελευταία χρόνια τον ίδιο ρόλο με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο παρόν έργο σε δύο (2) έργα ανάπτυξης διαδικτυακού (web based) πληροφοριακού συστήματος, τριεπίπεδης (3 tier) αρχιτεκτονικής, το καθένα αξίας τουλάχιστον 100.000 ευρώ.</p> <p>Σε ένα από τα ανωτέρω έργα, το πληροφοριακό σύστημα που αναπτύχθηκε θα πρέπει να λειτουργεί σε περιβάλλον virtualization.</p>
<p>Προγραμματιστής WEB εφαρμογών (Web application developer)</p>	3	<p>Θα υλοποιήσει το λογισμικό εφαρμογών του συστήματος.</p> <p>Θα εκτελέσει τις απαραίτητες εργασίες για την εγκατάσταση,</p>	<p>Να κατέχει δίπλωμα πανεπιστημιακού επιπέδου στην πληροφορική ή μεταπτυχιακό δίπλωμα</p>	<p>Να έχει αναλάβει κατά τα πέντε (5) τελευταία χρόνια τον ίδιο ρόλο με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο παρόν έργο σε τρία (3) έργα ανάπτυξης διαδικτυακού (web based) πληροφοριακού</p>

		<p>παραμετροποίηση, έλεγχο και αρχικοποίηση του λογισμικού εφαρμογών</p> <p>Θα παρέχει υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης αναφορικά με το λογισμικό εφαρμογών</p>	<p>ειδίκευσης στην Πληροφορική</p>	<p>συστήματος, τριεπίπεδης (3 tier) αρχιτεκτονικής, το καθένα αξίας τουλάχιστον 100.000 ευρώ. Τα ανωτέρω πληροφοριακά συστήματα θα πρέπει να έχουν αναπτυχθεί στην ίδια τεχνολογία & γλώσσα προγραμματισμού με αυτήν που προτείνεται στο παρόν έργο.</p> <p>Ένας εκ των προγραμματιστών να διαθέτει εμπειρία τριών (3) τουλάχιστον ετών στον σχεδιασμό και ανάπτυξη web services / web service clients.`</p>
<p>Εκπαιδευτής Συστημάτων Πληροφορικής</p>	2	<p>Θα σχεδιάσει το πρόγραμμα εκπαίδευσης, και θα αναλάβει την εκπαίδευση των διαχειριστών και χρηστών του προτεινόμενου πληροφοριακού συστήματος</p>	<p>Να κατέχει πτυχίο ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης στην πληροφορική ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στην Πληροφορική</p>	<p>Να έχει αναλάβει κατά τα πέντε (5) τελευταία χρόνια τον ίδιο ρόλο με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο παρόν έργο σε τρία (3) έργα ανάπτυξης διαδικτυακού (web based) πληροφοριακού συστήματος.</p> <p>Να διαθέτει αθροιστική εκπαιδευτική εμπειρία στην χρήση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων τουλάχιστον 500 ανθρωποωρών (training hours).</p>

Καθώς προκύπτει από τα πιο πάνω για τη θέση Αναλυτή/Σχεδιαστή Πληροφοριακών Συστημάτων (Systems Analyst/Designer) ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός είναι 2 και ο επιτυχών δήλωσε τους κ.κ. Α.Π. και Γ.Μ.

Σύμφωνα με την παράγραφο «Απαιτήσεις σε Προσωπικό» αυτό που απαιτείται από κάθε οικονομικό φορέα σε σχέση με τα μέλη της ομάδας έργου είναι συγκεκριμένη εμπειρία σε έργα με ρόλο ίδιον με αυτόν που προτείνεται να αναλάβει στο έργο του παρόντος διαγωνισμού. Τα ακαδημαϊκά προσόντα των προτεινόμενων μελών δεν αμφισβητούνται από τους Αιτητές.

Ο Α.Π. στο Έντυπο 5 «Τεκμηρίωση Τεχνικών και Επαγγελματικών Ικανοτήτων Προσφέροντος», Πίνακας Β παράγραφος 2.2., όπου ο κάθε Οικονομικός Φορέας δηλώνει το μόνιμα απασχολούμενο προσωπικό, στη στήλη «Θέση στο Φορέα» δηλώνεται ως Μηχανικός Δικτύων, ενώ ο δεύτερος προτεινόμενος Γ.Μ. ως Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

Στο ίδιο έντυπο στην παράγραφο 3 καταγράφονται τα εξής:

«3. ΒΑΣΙΚΟΙ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ

Για την τεκμηρίωση της επαγγελματικής εμπειρίας και των προσόντων των στελεχών της Ομάδας Έργου, όπως αυτά προσδιορίζονται στην παράγραφο 6.4 του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού, επισυνάψτε στο παρόν Έντυπο αναλυτικά Βιογραφικά Σημειώματα των προσώπων αυτών τα οποία θα πρέπει να έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Έντυπο 6 των Εγγράφων Διαγωνισμού».

Είναι πρόδηλο ότι η τεκμηρίωση για την επαγγελματική εμπειρία γίνεται από την αξιολόγηση των βιογραφικών σημειωμάτων των προτεινόμενων, Έντυπο 6, και ειδικότερα από την εμπειρία σε έργα όπου οι προτεινόμενοι έπρεπε να είχαν τον ίδιο ρόλο με αυτό που θα αναλάβουν στον παρόντα διαγωνισμό.

Συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι κριτήριο δεν είναι ο τίτλος της θέσης που ο προτεινόμενος κατέχει στην εταιρεία, αλλά η εμπειρία που αυτός διαθέτει. Στα βιογραφικά σημειώματα των δυο Βασικών Εμπειρογνομόνων καταγράφεται σειρά έργων προς τεκμηρίωση της απαιτούμενης επαγγελματικής εμπειρίας. Οι Αιτητές δεν αμφισβητούν ότι τα προτεινόμενα έργα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους ρόλους της Ομάδας Έργου. Συνεπώς αυτό που θα πρέπει να εξεταστεί είναι εάν με τα έργα που έχουν δηλωθεί για τους Βασικούς Εμπειρογνώμονες τεκμηριώνεται ότι κατέχουν τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, εγχείρημα όμως το οποίο άπτεται τεχνικών θεμάτων για το οποίο η διοίκηση όπως έχουμε προαναφέρει δεν ελέγχεται εκτός σε περίπτωση κακοπιστίας ή εμφανούς παράβασης νόμου. (Βλ. *Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου v. DIGICOM (2011) 3 Α.Α.Δ. 9, 21.1.2011*).

Στην προσφορά του επιτυχόντα εκτός από την υποβολή των σχετικών εντύπων υποβλήθηκαν και βεβαιώσεις από τις Αναθέτουσες Αρχές ότι τα έργα που υποβλήθηκαν ολοκληρώθηκαν επιτυχώς. Από αυτό τεκμηριώνονταν οι απαιτήσεις για την επαγγελματική εμπειρία. Συνεπώς η Αναθέτουσα Αρχή με τα ενόπιον της στοιχεία εύλογα κατέληξε ότι ο επιτυχών ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις του διαγωνισμού σε σχέση με την επαγγελματική πείρα των προτεινόμενων βασικών εμπειρογνομόνων. Σ' ότι αφορά τα στοιχεία LinkedIn αυτά υπό τις περιστάσεις της

υπόθεσης δεν επηρεάζουν αφού σημασία έχει η εμπειρία και όχι ο τίτλος που κάποιος δηλώνει.

Τα όσα έχουμε αναφέρει πιο πάνω σε σχέση με την απαιτούμενη επαγγελματική πείρα και το ρόλο των Βασικών Εμπειρογνομόνων Α.Π. και Γ.Μ. ισχύουν και στην περίπτωση του Βασικού Εμπειρογνώμονα που προτάθηκε για τη θέση του Αρχιτέκτονα Περιβάλλοντος Λειτουργίας Συστήματος Θ.Μ.. Κριτήριο δεν είναι ο τίτλος τον οποίο ο προτεινόμενος κατέχει αλλά η εμπειρία.

Οι Αιτητές για τον Βασικό Εμπειρογνώμονα Θ.Μ. ισχυρίζονται επίσης αναντιστοιχία των πληροφοριών σε σχέση με την εργοδότηση του, αντλώντας δεδομένα από το LinkedIn για το οποίο έχουμε ήδη αποφασίσει. Εν πάση περιπτώσει η υπογραφή της απαιτούμενης από τον όρο 8.3.1. (5) του Μέρους Α δήλωσης, από τον Θ.Μ., καθιστά τον ισχυρισμό των Αιτητών ανεδαφικό. Θα υπήρχε θέμα εάν ο προτεινόμενος δεν υπέβαλε την απαιτούμενη δήλωση. Το εάν ήταν ή δεν ήταν μόνιμα εργοδοτούμενος είναι χωρίς σημασία από τη στιγμή που υπέβαλε τη σχετική δήλωση.

Ούτε η αναφορά των Αιτητών, σε δεδομένα της ιστοσελίδας του επιτυχόντα ημερομηνίας 28.11.2019 και του εμπειρογνώμονα Γ.Κ. από το LinkedIn επιδρούν στη νομιμότητα της κατάληξης της Αναθέτουσας Αρχής σε σχέση με το προσωπικό της ομάδας έργου του επιτυχόντα. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει οι πληροφορίες που

αντλούνται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ούτε ασφαλείς είναι ούτε καθοριστικές.

Όλα όσα έχουμε αποφασίσει σε σχέση με τους προηγούμενους Βασικούς Εμπειρογνώμονες ισχύουν και για την περίπτωση του Προγραμματιστή WEB εφαρμογών για τα οποία προτείνεται ο Γ.Κ..

Ο τελευταίος λόγος ακύρωσης που επικαλούνται οι Αιτητές έχει σχέση με *«Πλημμελή και/ή ανεπαρκή έρευνα σε σχέση με τη διαπίστωση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η προσφορά της Αιτήτριας είναι ασυνήθιστα χαμηλή»*.

Ισχυρίζονται οι Αιτητές ότι η Αναθέτουσα Αρχή μετά τις απαντήσεις που έδωσε ο επιτυχών σε σχέση με τη διαπίστωση της Αναθέτουσας Αρχής της εξωπραγματικά χαμηλής προσφοράς του ήσαν γενικές και αόριστες ώστε η Αναθέτουσα Αρχή είχε καθήκον να διεξάγει περαιτέρω έρευνα ενόψει και των αντινομιών στην ομάδα έργου και όχι να τις αποδεκτεί. Η όλη διαδικασία που η Αναθέτουσα Αρχή ακολούθησε, καταλήγουν οι Αιτητές, σε σχέση με την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά παραβιάζει τις απαιτήσεις του άρθρου 69 του Ν.73(Ι)/2016.

Η Αναθέτουσα Αρχή υπεραμύνθηκε της νομιμότητας των ενεργειών της και υποστήριξε ότι όταν διαπίστωσε ότι η προσφορά του επιτυχόντα ήταν «μόλις στο 37% της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού», με επιστολή της ημερομηνίας 15

Μαΐου ζήτησε από τον επιτυχόντα εξηγήσεις αναφορικά με τη σύνθεση της προσφοράς του κατά τα οριζόμενα στις πρόνοιες του άρθρου 69 του Ν.73(Ι)/2016.

Ο επιτυχών με επιστολή του εξήγησε αναλυτικά τα οικονομικά χαρακτηριστικά της προσφοράς του και των τεχνικών λύσεων που επέλεξε και τεκμηρίωσε επαρκώς και με λεπτομερή τρόπο το χαμηλό επίπεδο της προσφερθείσας τιμής. Συνεπώς, καταλήγει, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς των Αιτητών και δέουσα έρευνα υπήρξε και αξιολόγηση των απαντήσεων που δόθηκαν. Κατά την Αναθέτουσα Αρχή, από τη στιγμή που οι εξηγήσεις που έδωσε ο επιτυχών ήσαν επαρκείς ήταν ζήτημα δημοσίου συμφέροντος να γίνει αποδεκτή η συγκεκριμένη προσφορά η οποία ήταν και εντός των όρων του διαγωνισμού.

Σε σχέση με τον τελευταίο αυτό ισχυρισμό των Αιτητών παρατηρούμε τα εξής:

Στην έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 17.9.2019, σημείο 12, η οποία υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών σε σχέση με το πιο πάνω ζήτημα καταγράφονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Αναφορικά με την κατηγορία Α, η εταιρία μας προσφέρει ελεύθερα διαθέσιμο λογισμικό ανοιχτού κώδικα (free open source software) για το σύνολο του ζητούμενου έτοιμου λογισμικού (συστήματος & υποδομής). Στην κατηγορία Α, το λογισμικό προσφέρεται στην τελευταία διαθέσιμη έκδοσή του από την σχετική κοινότητα (community), χωρίς τροποποιήσεις (as-is), συνεπώς δεν θα μπορούσε να κοστολογηθεί προς την Αναθέτουσα Αρχή, δεδομένου ότι η εταιρία μας δεν επιβαρύνεται με κόστος για την προμήθειά του. Εξάλλου, η προμήθεια του ανωτέρω λογισμικού με κόστος άδειας θα ερχόταν σε πλήρη

αντίθεση με τις βασικές αρχές των αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα (*open source licenses*).

[...]

Σημειώνεται βέβαια ότι οποιαδήποτε βλάβη ή δυσλειτουργία του λογισμικού συστήματος/υποδομής η οποία επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κεντρικού Μητρώου Εμπιστευμάτων θα αποκαθίσταται από την εταιρία μας, ήτοι από εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό της με ευρεία τεχνογνωσία και εμπειρία στην υποστήριξη και συντήρηση των προσφερόμενων λογισμικών, συνεπώς προσφέρεται ως υπηρεσία και το σχετικό κόστος ενσωματώνεται στο κόστος συντήρησης του λογισμικού εφαρμογών.

[...]

Συνεπώς το κόστος προμήθειας και συντήρησης του έτοιμου λογισμικού συστήματος & υποδομής της προσφοράς μας είναι τεκμηριωμένα μηδενικό (0), γεγονός που μειώνει αισθητά την οικονομική μας προσφορά σε σχέση με τον προϋπολογισμό του έργου, που κατ' εκτίμησή μας θεωρούμε ότι έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη εμπορικά λογισμικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την μελέτη της Διακήρυξης και την διαμόρφωση της προσφοράς μας, αξιολογήσαμε και γνωστά εμπορικά λογισμικά (και συγκεκριμένα τα λογισμικά της εταιρείας ORACLE), το κόστος των οποίων (για το σύνολο των απαιτούμενων αδειών χρήσης) ξεπερνούσε τις 100.000 ευρώ (κόστος αδειών), με ετήσιο κόστος συντήρησης άνω των 20.000 ευρώ. Από αυτό και μόνο γίνεται κατανοητό ότι η προσφορά μας θα είχε μια απόκλιση από τον προϋπολογισμό του έργου της τάξης των 220.000 ευρώ (κόστος αδειών και 6 ετών συντήρησης), χωρίς ωστόσο η τελική λύση να έχει κάποια ουσιαστική προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με μια λύση βασισμένη σε λογισμικά ανοιχτού κώδικα (όπως η προσφερόμενη).

13. Βάσει του σημείου 12 πιο πάνω, η Επιτροπή Αξιολόγησης θεωρεί ότι το ύψος της οικονομικής προσφοράς της Cosmos Business Systems AEBE αιτιολογείται επαρκώς. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα έγγραφα του Διαγωνισμού δεν αποκλείουν την υποβολή προσφορών που να προτείνουν την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Εμπιστευμάτων μέσω χρήσης ελεύθερα διαθέσιμων λογισμικών ανοιχτού κώδικα ('open source').»

Στο σύγγραμμα του Δημητρίου Γ. Ράϊκου, Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2014, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα εξής:

«Η έννοια της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» είναι αόριστη αξιολογική έννοια. Οι διατάξεις της Οδηγίας δεν είναι σαφείς ως προς την έκταση της ευχέρειας που διαθέτει η αναθέτουσα αρχή να δεχθεί ή να απορρίψει προσφορές, ως ασυνήθιστα χαμηλές, μετά την παροχή διευκρινήσεων εκ μέρους του προσφέροντος. Καταρχήν, το τελικό βάρος της δικαιολόγησης της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δεν φέρει η αναθέτουσα αρχή, αλλά ο προσφέρων οικονομικός φορέας, δοθέντος ότι τα στοιχεία που μπορούν να δικαιολογήσουν την υποβληθείσα προσφορά συνδέονται πρωτίστως με την επιχειρηματική πολιτική του τελευταίου και βρίσκονται κατά κανόνα στη δική του σφαίρα επιρροής.

Η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση αποδοχής ή απόρριψης της προσφοράς πρέπει να αιτιολογήσει πλήρως και ειδικώς την απόφασή της και ιδιαίτερα να λάβει υπόψη της τις προσφερθείσες διευκρινίσεις, η δε απόφασή της αυτή πρέπει να προσανατολίζεται αφενός στη φερεγγυότητα της προσφοράς και αφετέρου στην ανάπτυξη υγιούς, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού. [...]».

Ούτε το προοίμιο της Οδηγίας 2004/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αλλά ούτε και το προοίμιο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ρίχνουν φως πώς η αρμόδια αρχή θα πρέπει να προσεγγίσει τις εξηγήσεις που δίδονται από προσφοροδότη η προσφορά του οποίου κρίθηκε ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η νομολογία όμως του ΔΕΕ και του πρωτοδικείου υποδεικνύει ότι οι διευκρινίσεις που παρέχονται στην Αναθέτουσα Αρχή με σκοπό να αιτιολογήσουν ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά πρέπει να την ικανοποιήσουν ότι η προσφορά είναι γνήσια, αξιόπιστη και σοβαρή. (Βλ. απόφαση C-285/99 & C-286/99, **Lombardini και Mantovani**, ημερ. 27.11.2001, σκέψη 57, **Renco SpA**, Case T-4/01 ημερ. 25.2.2003

και TQ3 Travel Solutions Belgium SA, Case Y-148/04 ημερ. 6.7.2005). Σύμφωνα δε με όσα αναφέρονται στη Renco (πιο πάνω) τα κριτήρια που δυνατό να ληφθούν υπόψη στον προσδιορισμό της οικονομικά πλέον συμφέρουσας προσφοράς δεν είναι πάντοτε αμιγώς οικονομικής φύσεως. Την αξία μιας προσφοράς κατά την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής μπορεί να την επηρεάσουν και άλλοι παράγοντες μη οικονομικοί.

Σχετική είναι επίσης η *Logicom Public Limited v. 1. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών 2. Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Αναθ. Έφεση 153/2009 ημερ. 14.1.2014.*

Είναι πρόδηλο από τα πιο πάνω ότι η Αναθέτουσα Αρχή με τη διαπίστωση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του επιτυχόντα ως είχε καθήκον σύμφωνα με το άρθρο 69 ερεύνησε το όλο ζήτημα το οποίο επίσης άπτεται τεχνικού θέματος που δεν ελέγχεται. Οι εξηγήσεις που έδωσε ο επιτυχών καθώς προκύπτει από το πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης εξετάστηκαν και για τους λόγους που η Επιτροπή Αξιολόγησης καταγράφει στην έκθεσή της κρίθηκαν ικανοποιητικοί. Η Επιτροπή Αξιολόγησης για την αποδοχή των διευκρινίσεων από τον επιτυχόντα έδωσε επαρκή αιτιολογία. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι τα έγγραφα του Διαγωνισμού δεν αποκλείουν την υποβολή προσφορών που να προτείνουν την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Εμπιστευμάτων μέσω χρήσης ελεύθερα διαθέσιμων λογισμικών ανοιχτού κώδικα ('open source'). Ενόψει του

κατ' εξοχήν τεχνικού αντικειμένου του διαγωνισμού δεν παρέχεται έδαφος επέμβασης μας.

Ενόψει των πιο πάνω ομόφωνα αποφασίζουμε επικύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης και απόρριψη της Προσφυγής χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαταγή.